

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม.๕/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๕๔/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสาวมัสตูรี วาแมตธิชา ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงต่อผู้ร้อง แต่ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง ขอให้พ้นจากตำแหน่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑) และ ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำร้อง คำให้การ พยานหลักฐานจากการไต่สวนพยานผู้ร้องและพยานผู้ถูกกล่าวหา ประกอบสำนวนการไต่สวนของผู้ร้อง และที่คู่ความไม่ได้เถียงกันแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร เอกสารหมายเลข ร.๖ หน้า ๒๖ และแถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามรายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง เอกสารหมายเลข ร.๖ หน้า ๒๗ ถึง ๓๔ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นผู้บริหารท้องถิ่น มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามที่มีอยู่จริงภายใน ๖๐ วันต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่เมื่อครบกำหนดดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ถูกกล่าวหาแจ้งให้ทราบว่ายังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ตามหนังสือลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ เอกสารหมายเลข ร.๗ หน้า ๓๕ และ ๓๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ตามใบตอบรับ เอกสารหมายเลข ร.๗ หน้า ๓๗ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๖ ผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ถูกกล่าวหา ให้ไปรับทราบข้อกล่าวหา ตามหนังสือลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๖ เอกสารหมายเลข ร.๘ หน้า ๓๘ และ ๓๙ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๘ ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา ตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา เอกสารหมายเลข ร.๘ หน้า ๔๐ ถึง ๔๒ และวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหา มีหนังสือถึงผู้ร้องชี้แจงข้อกล่าวหาพร้อมยื่นบัญชี

ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในวันเดียวกัน ตามหนังสือลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ และบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเอกสารหมาย ร.๙ หน้า ๔๓ ถึง ๓๐๓ ก่อนหน้านั้น เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๖ ได้มีการจัดประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖ ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาได้เข้าร่วมประชุมด้วยตามรายงานการประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกสารหมาย ร.๑๐ หน้า ๓๐๕ ถึง ๓๑๗

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือไม่ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งผู้ร้องมีประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การขอขยายระยะเวลายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตลอดจนการขอแก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้แล้ว อันเป็นการแก้ไขข้อขัดข้องให้แก่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งเชื่อว่าด้วยวิญญูและคุณวิญญู ผู้ถูกกล่าวหาย่อมทราบถึงหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและหลักเกณฑ์แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวดี ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าไม่มีความรู้เกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน บิดาผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง และถึงแก่ความตายอย่างกะทันหันเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ขณะนั้นตำบลท่าธงเกิดน้ำท่วมใหญ่ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการขอร้องจากชาวบ้านให้ลงสมัครและได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนบิดาจึงไม่ได้เตรียมการเกี่ยวกับรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ หลังจากผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งเกิดน้ำท่วมใหญ่อีกครั้งต้องช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ และต้องดูแล แก้ไขปัญหา ไม่มีเวลาที่จะจัดทำและยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ในการประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องชี้แจงการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพียงระยะเวลาสั้น ๆ ผู้ถูกกล่าวหาครอบครองทรัพย์สินของบิดา ได้แก่ ที่ดิน แหนบทองคำ และอาวุธปืน เข้าใจว่าต้องแบ่งปันทรัพย์สินมรดกก่อนแต่ยังตกลงกันระหว่างทายาทไม่ได้ ศาลจังหวัดยะลาเพิ่งมีคำสั่งตั้งผู้จัดการมรดกเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาไม่ทราบว่าขอขยายระยะเวลายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้และได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินล่าช้าเท่านั้น ล้วนเป็นข้อแก้ตัวที่ง่ายแก่การกล่าวอ้าง ทั้งหากมีอยู่จริงก็เป็นเรื่องที่ถูกกล่าวหาไม่เอาใจใส่และเป็นความบกพร่องของผู้ถูกกล่าวหาเสียมากกว่า ไม่อาจยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวได้ พฤติการณ์ที่ผู้ถูกกล่าวหายังคงเพิกเฉยจนกระทั่งผู้ร้องแจ้งข้อกล่าวหาจึงเพ่งยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ จึงฟังได้แล้วว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น หรือไม่ เห็นว่า การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ก็เพื่อประสงค์ใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบเปรียบเทียบรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีภายหลังในระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งอันเป็นมาตรการหนึ่งในการตรวจสอบผู้ใช้อำนาจอรัฐ แต่สำหรับกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงครั้งแรก รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นต่อผู้ร้องหลังจากชี้แจงข้อกล่าวหาล้วนมีหลักฐานปรากฏทางทะเบียนหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ ซึ่งโดยสภาพแล้วย่อมสามารถตรวจสอบถึงความมีอยู่จริงได้ไม่ยาก ดูไม่มีเหตุผลที่ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องปิดบังหรือไม่แสดงที่มาของทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น โดยเฉพาะได้ความว่าเมื่อทราบว่าถูกแจ้งข้อกล่าวหาผู้ถูกกล่าวหา ก็ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องไปในวันเดียวกับที่ชี้แจง

ข้อกล่าวหาต่อผู้ร้องโดยไม่มีพฤติการณ์อันจะเป็นพินิจให้เห็นถึงเจตนาไม่สุจริต ทั้งไม่ปรากฏว่า
ทรัพย์สินและหนี้สินตามรายการดังกล่าวมีการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติที่จะแสดงให้เห็นว่ามีการปิดบังที่มา
ของทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ขณะเข้ารับตำแหน่ง แม้เหตุขัดข้องที่ผู้ถูกกล่าวหายกขึ้นอ้างจะไม่อาจรับ
ฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่จงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่ก็
ไม่ถึงขนาดทำให้รับฟังว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงที่มาของทรัพย์สินและหนี้สิน
นั้นด้วยได้ พยานหลักฐานจากการไต่สวนจึงไม่อาจรับฟังได้ว่ามีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา
มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน อันจะเป็นความผิดตามคำร้อง

วินิจฉัยให้ยกคำร้อง.

นายทวีศักดิ์ อนุนาทรรัตนกุล

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๕/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม ๘/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	{	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
		นางสาวมัสตური วาแมตือชา	ผู้ถูกกล่าวหา
เรื่อง		การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน	

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้คำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน และขอให้พ้นจากตำแหน่งกับเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา และลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานจากการไต่สวนประกอบสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยได้แถลงนโยบาย

ต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และยังคงดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่จนถึงปัจจุบัน ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง และรายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเอกสารหมายเลข ร.๖ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน หรือไม่ ได้ความตามทางไต่สวนว่า ผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาไม่ดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ายังไม่ได้ดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ และให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกกล่าวหายังคงไม่ดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในกำหนดเวลา ส่วนผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้โต้แย้งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่น

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว จึงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม กรณีจะเป็นความผิดตามคำร้องได้นั้นจะต้องปรากฏพยานหลักฐานจากการไต่สวนว่ามีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นด้วย ในข้อนี้ ผู้ถูกกล่าวหาเบิกความว่าเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนดเวลาเกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาไม่เคยมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และไม่เคยคิดที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาก่อน แต่ได้รับการขอร้องจากชาวบ้านในพื้นที่ให้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง เพื่อทำหน้าที่ในการดูแลฟื้นฟูพื้นที่และช่วยแก้ไขปัญหาให้แก่ชาวบ้านที่ถูกน้ำท่วมในขณะนั้นแทนบิดาของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้เพียง ๑ ปี แต่เสียชีวิตลงอย่างกะทันหัน ประกอบกับผู้ถูกกล่าวหาได้ครอบครองทรัพย์สินมรดกไว้หลายรายการ แต่ยังจัดการทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาทไม่เสร็จสิ้น จึงมีความสับสนเกี่ยวกับจำนวนและมูลค่าทรัพย์สินและหนี้สินที่จะต้องชี้แจง เกรงว่าหากแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไปก่อนจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงจะเป็นความผิดต่อกฎหมายได้ และเข้าใจโดยผิดพลาดไปเองว่าหากยังไม่รู้ว่าจะได้ทรัพย์สินมรดกเป็นอะไรบ้างถือว่ามีความจำเป็นในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินล่าช้า และไม่ใช่ว่าเรื่องร้ายแรง จึงไม่ได้เกิดความสงสัยหรือสอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดยะลาที่มานแนะนำเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในที่ประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับเหตุขัดข้องดังกล่าว และผู้ถูกกล่าวหาไม่รู้ว่าหากมีความล่าช้าในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

สามารถขอขยายระยะเวลาได้ ครั้นเมื่อผู้ถูกกล่าวหาถูกแจ้งข้อกล่าวหา จึงทราบว่าการที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนดเวลาเป็นความผิดต่อกฎหมาย ผู้ถูกกล่าวหาจึงดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องทันที นั้น สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อผู้ร้อง น่าเชื่อว่า ที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด เกิดจากสาเหตุ ผู้ถูกกล่าวหา ยังไม่ทราบแน่ชัดถึงจำนวนและมูลค่าของทรัพย์สินมรดกที่จะตกทอดแก่ผู้ถูกกล่าวหา เนื่องจากยังไม่สามารถตกลงกับทายาทอื่นได้ โดยไม่ได้มีเจตนาปกปิดทรัพย์สินและหนี้สินตามที่ผู้ถูกกล่าวหานำสืบต่อผู้ร้อง และได้ความว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องพร้อมกับชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว อันเป็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องยื่นต่อผู้ร้องครั้งแรก ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ผู้ร้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ต่อผู้ร้องครั้งแรก ส่วนการตรวจสอบถึงความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามกฎหมายกำหนดให้ดำเนินการเมื่อมีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินครั้งต่อ ๆ ไป กรณียังถือไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา มีเจตนาหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้ผู้ร้องตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามที่ผู้ร้องอ้าง และผู้ร้องย่อมสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาที่ยื่นต่อผู้ร้องครั้งแรกดังกล่าวได้ ประกอบกับตามทางไต่สวนไม่ปรากฏข้อพิรุธหรือข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมกับการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา มีเจตนาปกปิดทรัพย์สินและหนี้สิน จึงยังไม่อาจถือเป็นพฤติการณ์อันควร

เชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินตามที่ผู้ร้องอ้าง ดังนี้
พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนยังไม่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเจตนาไม่
แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐาน
จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับ
ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร และมีพฤติการณ์
อันควรเชื่อว่าไม่มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินตามคำร้อง

วินิจฉัยให้ยกคำร้อง.

นายกีก้อง สมเกียรติเจริญ

(อม ๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๕/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม ๔๔/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสาวมัสตური วาแมตือชา ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาไม่ดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีเข้ารับตำแหน่ง

ขอให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑) และ ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงหรือไม่ ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกกล่าวหาจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาดังกล่าว ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบให้ถูกต้องครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือแจ้งเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหาเพิกเฉยไม่ดำเนินการใดๆ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหารับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้วเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖ ต่อมาวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาจึงมีหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหาและยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง โดยผู้ถูกกล่าวหาต่อสู้อ้างว่า ไม่ได้ตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และไม่มีเจตนาไม่แสดงที่มาของทรัพย์สินหรือหนี้สิน ผู้ถูกกล่าวหาลงสมัครรับเลือกตั้ง

แทนบิดาที่เสียชีวิตกะทันหันและขณะนั้นเกิดตำบลท่าธงเกิดภาวะน้ำท่วม ต้องดูแลช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับต้องทำการแบ่งปันทรัพย์มรดกของบิดา เข้าใจว่าจะต้องนำทรัพย์มรดกในส่วนที่ได้รับนำมาแสดงร่วมกับทรัพย์สินที่มีอยู่ เพื่อแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน การแบ่งทรัพย์มรดกระหว่างผู้ถูกกล่าวหาและพี่น้องยังไม่เรียบร้อย เข้าใจผิดในขั้นตอนและระยะเวลาการยื่น จึงทำให้ยื่นล่าช้า เห็นว่า แม้ผู้ถูกกล่าวหาเพิ่งได้รับการเลือกตั้งเป็นครั้งแรก และมีทรัพย์มรดกของบิดาซึ่งยังไม่ได้แบ่ง ไม่เข้าใจขั้นตอนและระยะเวลาการยื่น แต่ผู้ถูกกล่าวหาเข้าร่วมการประชุมของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยะลา ที่จัดประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีเจ้าพนักงานของผู้ร้องเข้าชี้แจงและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาได้เข้าร่วมประชุมและไม่มีข้อสงสัยใด ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งเตือนให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินผู้ถูกกล่าวหากี่เพิกเฉย ต่อเมื่อผู้ร้องมีหนังสือแจ้งขอล่าหา ผู้ถูกกล่าวหาจึงยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเป็นเรื่องที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่เอาใจใส่และเป็นความบกพร่องของผู้ถูกกล่าวหาเอง ไม่อาจยกเป็นข้อแก้ตัวได้ อย่างไรก็ตาม นอกจากทรัพย์มรดกตามที่ถูกกล่าวหาอ้างว่ายังแบ่งปันกันไม่เสร็จสิ้นแล้ว ผู้ถูกกล่าวหายังมีทรัพย์สินอื่น ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑๑ บัญชี เงินลงทุน ๒ แห่ง โรงเรือน ๒ หลัง ยานพาหนะ ๕ คัน และทรัพย์สินอื่น และมีหนี้สินได้แก่ หนี้เงินกู้ธนาคาร ๓ บัญชี ซึ่งผู้ถูกกล่าวหายื่นระบุนรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบไว้ชัดเจน ทั้งเป็นการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินครั้งแรก ทรัพย์สินและหนี้สินยังไม่มีเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้ร้องสามารถตรวจสอบได้ และไม่ปรากฏว่าผู้ร้องโต้แย้งถึงความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา อันจะเป็นการส่อให้เห็นถึงพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงที่มา

(อม.๕๐)

- ๔ -

แห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่เป็นความผิดตาม
คำร้อง

วินิจฉัยยกคำร้อง.

นายโสภณ พรหมสุวรรณ

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๕/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม๔๘/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสาวมัสตური วาแมตือชา ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง ขอให้พ้นจากตำแหน่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำร้อง คำให้การ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราชมัง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยแถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริง กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในระยะเวลาดังกล่าว ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ายังไม่ได้ดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกกล่าวหายังคงไม่ดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาได้รับข้อกล่าวหาในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖ และได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้วตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ ต่อมาผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ ศาลรับคำร้องวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ โดยไม่มีคำพิพากษาและไม่มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ผู้ถูกกล่าวหาจึงหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วัน

ดังกล่าวจนกว่าจะมีคำพิพากษา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ปฏิเสธว่าตนไม่มีหน้าที่หรือไม่รู้ว่ามีหน้าที่ดังกล่าวและยังรับว่าเคยเข้าร่วม ประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องมาร่วมประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมสอบถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แต่ผู้ถูกกล่าวหา还没有มีข้อสงสัยจึงไม่ได้สอบถาม แสดงว่าผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าตนมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง รวมทั้งทราบกำหนดเวลาที่ต้องยื่นดีแล้ว แต่ปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องหรือขอขยายระยะเวลาแต่อย่างใด เมื่อผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ทราบว่า ผู้ถูกกล่าวหายังไม่ยื่นเอกสารดังกล่าวและให้ยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือเพื่อให้โอกาส ผู้ถูกกล่าวหาปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง ผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือแล้วกลับเพิกเฉย พฤติการณ์ดังกล่าวถือ

ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ใส่ใจต่อหน้าที่อันต้องปฏิบัติในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แม้ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งครั้งแรกแทนบิดาซึ่งถึงแก่ความตายกะทันหัน จึงไม่มีความรู้เกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และไม่ได้เตรียมการเกี่ยวกับรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ หลังจากผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งเกิดน้ำท่วมใหญ่ต้องช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ และต้องดูแลแก้ไขปัญหา ไม่มีเวลาที่จะจัดทำบัญชีและยื่นต่อผู้ร้อง ในการประชุมนายกองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องชี้แจงการยื่นบัญชีเพียงระยะเวลาสั้น ๆ ผู้ถูกกล่าวหาครอบครองทรัพย์สินของบิดาเป็นที่ดิน ๙ แปลง แหนบทองคำ และอาวุธปืน เข้าใจว่าต้องแบ่งปันทรัพย์สินมรดกก่อนแต่ยังคงตกลงกันระหว่างทายาทไม่ได้ ศาลจังหวัดยะลาเพิ่งมีคำสั่งตั้งผู้จัดการมรดกของบิดาเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาไม่ทราบว่าสามารถขอขยายระยะเวลาการยื่นบัญชีได้ และได้ยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นเพียงการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินล่าช้าขึ้น ก็ล้วนเป็นเหตุผลส่วนตัวของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งไม่อาจยกขึ้นกล่าวอ้างอ้างเพื่อปฏิเสธหน้าที่ตามกฎหมายได้ ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น หรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเป็นครั้งแรก ทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกกล่าวหา มีอยู่จึงเป็นทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนและขณะเข้ารับตำแหน่ง เมื่อตรวจสอบรายการทรัพย์สินและเอกสารประกอบที่ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นต่อผู้ร้องตามเอกสารหมาย ร.๙ ส่วนใหญ่เป็นที่ดิน โรงเรือน ยานพาหนะ เงินฝากธนาคาร เงินลงทุนในโรงงานและห้างหุ้นส่วนจำกัด และหนี้เงินกู้ธนาคาร ในชื่อของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่มีทะเบียนหรือหลักฐานเป็นหนังสือที่สามารถตรวจสอบถึงความมีอยู่จริงได้โดยง่าย จึงไม่มีมูลเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องปกปิดทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว กับเมื่อบิดาผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตาย

ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ทรัพย์สินมรดกของบิดาย่อมตกทอดให้แก่ทายาทซึ่งรวมถึงผู้ถูกกล่าวหา และนับถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาแถลงนโยบายในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงและถือเป็นวันเข้ารับตำแหน่งที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ปรากฏว่าทายาทยังไม่อาจแบ่งทรัพย์สินมรดกได้ ผู้ถูกกล่าวหาจึงอยู่ในฐานะเจ้าของรวมในทรัพย์สินมรดกดังกล่าว และทรัพย์สินส่วนนี้จึงเป็นทรัพย์สินมรดกที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย แต่เนื่องจากมีความขัดแย้งระหว่างทายาทจนยังไม่อาจแบ่งทรัพย์สินมรดกได้ และมีการยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกต่อศาล อันเป็นเหตุให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจว่าต้องมีการแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาทให้แล้วเสร็จเสียก่อน จึงจะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในภายหลัง ประกอบกับผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความจำเป็นที่ติดพันในการช่วยเหลือประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุน้ำท่วมใหญ่และต้องใช้เวลานานหลายเดือนในการฟื้นฟูภายหลังน้ำท่วมด้วย ตามภาพถ่ายท้ายคำให้การหมายเลข ๑ แม้เหตุผลทั้งสองส่วนนี้ไม่อาจนำไปใช้อ้างเพื่อไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนดตามที่วินิจฉัยมาแล้วได้ แต่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเจตนาถึงขนาดจะไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเมื่อผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาไปตามเหตุผลดังกล่าว และรวบรวมทรัพย์สินและหนี้สินเท่าที่ทราบในขณะนั้นที่เป็นชื่อผู้ถูกกล่าวหาและที่เป็นของบิดาซึ่งไม่แน่ชัดว่าเป็นทรัพย์สินมรดกที่จะตกแก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือไม่ พร้อมจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบยื่นต่อผู้ร้องในวันเดียวกัน โดยมีรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วย และได้ความจากพยานผู้ร้องว่าภายหลังผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบล่าช้าแล้ว ไม่ได้ตรวจสอบความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินตามที่ผู้ถูกกล่าวหาแสดง หรือมีทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้แสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหรือไม่ ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนจึงยังรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความเจตนา

ไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ดังนี้ แม้จะฟังว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด
แต่การกระทำจะเป็นความผิดตามคำร้องต้องมีเจตนาที่จะไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น เมื่อ
ทางไตสวนไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา มีเจตนาที่จะไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินขาดเจตนา การ
กระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่เป็นความผิดตามคำร้อง

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง.

นายจักรพันธ์ สอนสุภาพ

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๕/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม ๕๘/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสาวมัสตური วาแมต๊ะชา ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้คำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีเข้ารับจากตำแหน่ง ขอให้พ้นจากตำแหน่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗

- ๒ -

(อม.๕๐)

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และแถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณิเข้ารับตำแหน่งภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบให้ถูกต้องภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือ ผู้ถูกกล่าวหาเพิกเฉย ต่อมาผู้ร้องมีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงว่า บิดาของผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตาย ผู้ถูกกล่าวหาครอบครองทรัพย์สินมรดกหลายรายการและยังจัดการมรดกไม่แล้วเสร็จ เกรงว่าหากชี้แจงไปก่อนจะเกิดความคลาดเคลื่อนของทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริง ต่อมาวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ผู้ร้องมีมติว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น จึงยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ โดยมีได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ผู้ถูกกล่าวหาจึงต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันดังกล่าว จนกว่าจะมีคำพิพากษา

มีปัญหาดังต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ผู้ร้องมีนายณพพร บุญโชติตระกูล ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยโสธร เป็นพยานเบิกความว่า ผู้ถูกกล่าวหา

- ๓ -

(อม.๕๐)

ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ได้แถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหาเพิกเฉย ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการภายใน ๓๐ วัน เมื่อครบกำหนดผู้ถูกกล่าวหายังคงเพิกเฉย ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงว่า บิดาของผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตาย ผู้ถูกกล่าวหาครอบครองทรัพย์สินมรดกหลายรายการและยังจัดการมรดกไม่แล้วเสร็จ เกรงว่าหากชี้แจงไปก่อนจะเกิดความคลาดเคลื่อนของทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริง เห็นว่า พยานเป็นผู้อำนวยการสำนักงานป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา มีหน้าที่ตรวจพิจารณาสำนวนคดีและทำความเข้าใจในฐานะผู้บังคับบัญชาในการตรวจสอบทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินปฏิบัติการตรวจสอบและเสนอต่อพยาน พยานเบิกความไปตามเอกสารที่ได้จากการตรวจสอบอันเป็นเอกสารราชการที่จัดทำขึ้นตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน ทั้งเอกสารส่วนหนึ่งก็เป็นเอกสารของผู้ถูกกล่าวหาเองโดยที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้โต้แย้งคัดค้าน จึงเป็นการเบิกความไปตามข้อเท็จจริงที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ทั้งไม่ปรากฏว่าพยานเคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา คำเบิกความของพยานย่อมมีน้ำหนักให้รับฟังได้ นอกจากนี้ ทางไตสวนผู้ถูกกล่าวหาที่ยอมรับเองว่า ตนมิได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินประกอบกับบิดาเสียชีวิตกะทันหัน ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมรดก และไม่ทราบว่ามิสิทธิขอขยายระยะเวลายื่นบัญชีได้ แม้ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาจะได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ แต่ก็เป็นการยื่นเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดโดยมิได้รับ

- ๔ -

(อม.๕๐)

อนุญาต จึงรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจะมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินของตนหรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องไม่มีพยานมาไต่สวนว่ามีพฤติการณ์ใดที่ทำให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน คงมีแต่พฤติการณ์ตามคำร้องที่ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจเพิกเฉยต่อหน้าที่อันสำคัญที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายซึ่งเป็นมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อให้เกิดการตรวจสอบผู้ใช้อำนาจรัฐและมีเจตนาหลีกเลี่ยงเพื่อมิให้ผู้ร้องตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน โดยการไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น กลับได้ความจากทางไต่สวนว่า ผู้ถูกกล่าวหาเพียงจะได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นครั้งแรกจึงไม่เคยยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาก่อน ย่อมไม่มีความรู้ความเข้าใจและขาดประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับผู้ถูกกล่าวหามีปัญหาเรื่องการจัดการทรัพย์สินมรดกด้วย เนื่องจากบิดาเสียชีวิตกะทันหัน ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๖ ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาและมีหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ อันเป็นระยะเวลาห่างกันเพียง ๒๓ วัน เท่านั้น นับว่าไม่เนิ่นช้านัก หลังจากถูกแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ผู้ถูกกล่าวหา ก็รวบรวมเอกสารและข้อมูล จัดทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินยื่นต่อผู้ร้องในวันที่รับทราบข้อกล่าวหาทันที โดยไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ตรวจสอบหรือโต้แย้งว่าบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวไม่ถูกต้องอย่างไร นอกจากนี้ พยานผู้ร้องปากนายพพรก็เบิกความต่อศาลยอมรับว่าพยานได้พิจารณาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาที่ยื่นเกินกำหนดแล้ว เห็นว่ามีการระบุจำนวนทรัพย์สินและหนี้สินไม่มากนัก และได้ความว่าการตรวจสอบเชิงลึกเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ถูก

- ๕ -

(อม.๕๐)

กล่าวหายังไม่แล้วเสร็จ ยิ่งแสดงว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้มีทรัพย์สินเป็นจำนวนมากผิดปกติน้องต้องปกปิดการ
ได้มาหรือที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นตามที่ผู้ร้องระบุมาในคำร้อง ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนยังไม่มี
น้ำหนักเพียงพอให้รับฟังว่า ผู้ถูกกล่าวหาผิดการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สิน
หรือหนี้สินนั้น อันเป็นองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่มีความผิดตามคำร้อง
ของผู้ร้อง

วินิจฉัยให้ยกคำร้อง.

นายวิสุทธิ กลิ่นพร

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม.๕/๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม.๕/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสาวมัสตური วาแมตือชา ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง ขอให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑) , ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำร้อง คำให้การ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟัง

ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราชมัง
 จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อ
 วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และแถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงวันที่
 ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและ
 เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่
 ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริง กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติ
 ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙)
 และมาตรา ๑๐๕ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง
 กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภา
 ท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา
 ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง กรณี
 เข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายใน
 ระยะเวลาดังกล่าว ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ายังไม่ได้ดำเนินการยื่นบัญชีทรัพย์สิน
 และหนี้สิน และให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ
 แต่ผู้ถูกกล่าวหายังคงไม่ดำเนินการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้
 ผู้ถูกกล่าวหาไปปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาในวันที่ ๒๘ กันยายน
 ๒๕๖๖ และได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้วตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ ต่อมาผู้ร้องยื่น
 คำร้องเป็นคดีนี้ ศาลรับคำร้องวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ โดยไม่มีคำพิพากษาและไม่มีคำสั่งเป็นอย่าง
 อื่น ผู้ถูกกล่าวหาจึงหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันดังกล่าวจนกว่าจะมีคำพิพากษา ตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราชมัง จังหวัดยะลา หรือไม่ ทางใต้ส่วนได้ความจากนายพนพพร บุญโชติตระกูล ขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดยะลา พยานผู้ร้องว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าผู้ถูกกล่าวหายังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง และกำหนดเวลาให้ดำเนินการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ โดยผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหา ก็ยังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ต่อมาสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยะลาได้จัดประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๖ มีผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เปิดโอกาสให้มีการสอบถามในประเด็นที่สงสัยเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมแจ้งช่องทางติดต่อหากมีข้อสงสัยเพิ่มเติม โดยผู้ถูกกล่าวหา ก็ร่วมประชุมอยู่ด้วยแต่ก็ไม่มีข้อซักถามและยังไม่ดำเนินการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นคำขอขยายระยะเวลายื่นบัญชีดังกล่าว ผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น จึงยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ ส่วนผู้ถูกกล่าวหาอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่า บิดาผู้ถูกกล่าวหาเสียชีวิตกะทันหันเมื่อวันที่ ๑๗

ธันวาคม ๒๕๖๕ ขณะนั้นตำบลท่าธงเกิดภาวะน้ำท่วม ชาวบ้านจึงร้องขอให้ผู้ถูกกล่าวหาลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจว่าต้องแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของบิดาให้เรียบร้อยก่อน จึงจะนำเอาทรัพย์สินมรดกที่ได้รับมาจัดทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน แต่ทรัพย์สินมรดกของบิดาบางส่วนยังหาไม่พบ และทรัพย์สินมรดกบางส่วนหายาทยังไม่สามารถตกลงแบ่งกันได้ และยังอยู่ระหว่างการยื่นคำร้องขอจัดการมรดก จึงไม่สามารถยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในขณะนั้นได้ ทั้งผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจึงไม่ทราบว่าสามารถขอขยายระยะเวลาในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ ทั้งต่อมาเมื่อผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าผู้ร้องได้แจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาได้มีหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ แล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยแถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหากลับไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาดังกล่าว ทั้งเมื่อผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ทราบว่าผู้ถูกกล่าวหายังไม่ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและกำหนดเวลาให้ดำเนินการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ผู้ถูกกล่าวหาก็ยังไม่ดำเนินการ เมื่อรับฟังประกอบกับพฤติการณ์ในช่วงเวลาก่อนที่ผู้ร้องจะแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหา นั้น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยะลาได้จัดประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ซึ่งมีเจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา ได้ร่วมประชุมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเปิดโอกาสให้มีการสอบถามในประเด็นที่สงสัยเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และแจ้งว่าหากมี

ข้อสงสัยเพิ่มเติมก็สามารถติดต่อสอบถามได้ที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดยะลา ผู้ถูกกล่าวหาที่ร่วมประชุมอยู่ด้วยแต่ก็ไม่ซักถาม ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าทนายยังไม่ได้แบ่งปันทรัพย์สินมรดกของบิดา ผู้ถูกกล่าวหาและอยู่ระหว่างการยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก จึงยังไม่ทราบแน่นอนว่าผู้ถูกกล่าวหาจะได้รับทรัพย์สินมรดกอย่างไร และมีมูลค่าเท่าใด จึงไม่สามารถยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในขณะนั้นได้ และไม่ทราบว่าสามารถขอขยายระยะเวลาในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้นั้น เป็นเพียงความเข้าใจของผู้ถูกกล่าวหาและเป็นเหตุผลส่วนตัวที่ไม่อาจอ้างเพื่อจะไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดได้ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่การกระทำอันจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๔ ฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนั้น นอกจากผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีจะจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแล้วจะต้องมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเพิ่งได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นครั้งแรก ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องยื่นจึงเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ก่อนการเข้ารับตำแหน่ง ซึ่งยังไม่มี ความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวแต่อย่างใด เมื่อทางไตสวนของผู้ร้องไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินอย่างไร แต่กลับได้ความจากผู้ถูกกล่าวหาว่า บิดาผู้ถูกกล่าวหาเสียชีวิตลงอย่างกะทันหัน ชาวบ้านจึงร้องขอให้ผู้ถูกกล่าวหาลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง และเป็นการดำรงตำแหน่งครั้งแรกของผู้ถูกกล่าวหา ขณะนั้นตำบลท่าธงเกิดภาวะน้ำท่วม เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งจึงต้องช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ไม่มีเวลาจัดทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินยื่นต่อผู้ร้อง ทั้งมีทรัพย์สินมรดกของบิดาที่อยู่ระหว่างการแบ่งปันระหว่างทายาทและยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก จึงยังไม่ทราบแน่นอนว่า

ผู้ถูกกล่าวหาจะได้รับทรัพย์สินมรดกอย่างไร และมีมูลค่าเท่าใด จึงไม่สามารถยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในขณะนั้นได้ ซึ่งก็ปรากฏจากภาพถ่ายเอกสารหมายเลข ค.๑ และ ค.๔ สนับสนุนคำเบิกความของผู้ถูกกล่าวหาว่าช่วงเวลาดังกล่าวตำบลท่าธงประสบปัญหาน้ำท่วมจริงตามที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้าง และศาลจังหวัดยะลา ก็เพิ่งมีคำสั่งตั้งนางราฮิมา วาแมติซา เป็นผู้จัดการมรดก เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ตามเอกสารหมายเลข ค.๕ อันเป็นเวลาหลังจากที่ล่วงเลยระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องแล้ว กรณีจึงมีเหตุให้เชื่อตามข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกกล่าวหา และเมื่อรับฟังประกอบกับพฤติการณ์ที่เมื่อผู้ร้องแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ผู้ถูกกล่าวหา ก็รีบดำเนินการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องในทันที โดยระบุรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สินไว้อย่างชัดเจน ตามเอกสารหมายเลข ร.๙ ซึ่งก็ปรากฏว่าทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ส่วนใหญ่เป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่มีทะเบียนหรือหลักฐานเป็นหนังสือที่สามารถตรวจสอบความมีอยู่ได้โดยง่ายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงไม่มีมูลเหตุที่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจะต้องปิดบังทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ซึ่งก็ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้มีการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาที่ยื่นต่อผู้ร้องหรือไม่ อย่างไร พฤติการณ์ที่ได้ความตามทางไต่สวนจึงยังไม่มีเหตุที่ทำให้เชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน อันเป็นองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๑๑๔ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่เป็นความผิดตามคำร้อง

จึงวินิจฉัยยกคำร้อง.

นางวิไลวรรณ ชิดเชื้อ

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม.๕/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๕๕/๒๕๖๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสาวมัสตური วาแมตี่ชา ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง ขอให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา และลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ มาตรา ๑๑๔ วรรคสอง (๑) และ มาตรา ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนประกอบกับสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว
 ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความมิได้โต้แย้งกันรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเป็น
 ผู้บริหารท้องถิ่นตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราชมัง จังหวัดยะลา มีหน้าที่
 ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงใน
 วันที่เข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
 ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ ประกอบกับประกาศ
 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหาร
 ท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๔ โดยเมื่อ
 วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วน
 ตำบลท่าธง คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
 และผู้ถูกกล่าวหาแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์
 ๒๕๖๖ ครบกำหนดระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง
 ในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนด
 ระยะเวลาดังกล่าวและมิได้ยื่นคำขอขยายระยะเวลายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อวันที่
 ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลามีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่า
 ยังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ขอให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการให้
 ถูกต้องครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ มิฉะนั้นสำนักงาน ป.ป.ช. จะดำเนินการ
 ตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ แต่
 ผู้ถูกกล่าวหา ยังคงไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๖

ผู้ถูกกล่าวหาเข้าร่วมประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดยะลาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ โดยมีผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลาเข้าร่วมประชุมชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๖ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลามีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหาแล้วและมีหนังสือลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมกับยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้อง ต่อมาผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ โดยมีได้มีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาจึงต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ จนกว่าจะมีคำพิพากษา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๑๔ วรรคสาม

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๕ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ใช้อำนาจรัฐต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าพนักงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแสดงความโปร่งใสในทรัพย์สินและหนี้สินตั้งแต่เข้ารับตำแหน่งและ

เมื่อพ้นจากตำแหน่ง อันเป็นมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อป้องกันการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบ ดังนั้น การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้เป็นผู้บริหารท้องถิ่น ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง ผู้ถูกกล่าวหาอย่ามทราบว่ามีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันแถลงนโยบายในที่ประชุมแห่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งถือเป็นวันเข้ารับตำแหน่ง ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๘ (๑๓) ข้อ ๑๐ (๒) และข้อ ๑๑ (๑) และผู้ถูกกล่าวหาไม่มีสิทธิยื่นคำขอขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ตามประกาศฯ ข้อ ๑๓ ดังนี้ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้อง ทั้งมิได้แจ้งเหตุขัดข้องใด ๆ จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ที่ผู้ถูกกล่าวหาเบิกความว่าผู้ถูกกล่าวหานับถือศาสนาอิสลาม ไม่เคยรับราชการ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและกฎหมายเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ชาวบ้านขอร้องให้ผู้ถูกกล่าวหาสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงต่อจากบิดาที่ถึงแก่ความตายกะทันหัน ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ระหว่างรวบรวมทรัพย์สินมรดกของบิดาและต้องแบ่งทรัพย์สินมรดกของบิดาให้แก่น้องชายของบิดาตามกฎหมายอิสลามด้วย แต่ทว่ายังไม่สามารถตกลงแบ่งทรัพย์สินมรดกกันได้ ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจว่าต้องทำการแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของบิดาให้เรียบร้อยเสียก่อน จึงนำทรัพย์สินที่ได้รับมรดกมาจัดทำบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ประกอบกับในขณะนั้นผู้ถูกกล่าวหาต้องช่วยชาวบ้านแก้ไขปัญหที่เกิดจากน้ำท่วม ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีสมาธิและไม่มีเวลาเพียงพอที่จะจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ถูกกล่าวหาารู้โดยสามัญสำนึกแต่เพียงว่า การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ไม่ตรงต่อความเป็นจริงจะเป็น

ความผิดกฎหมาย ส่วนการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ล่าช้าก็เป็นเรื่องของความจำเป็นที่ยังไม่รู้ว่าจะได้ทรัพย์สินมรดกมาเป็นอะไรบ้างและไม่ใช่ว่าเรื่องร้ายแรง นั้น ข้ออ้างดังกล่าวเป็นเหตุผลส่วนตัวของผู้ถูกกล่าวหาที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นข้อยกเว้นความผิด เมื่อผู้ถูกกล่าวหาสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและได้รับเลือกตั้ง ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องทราบถึงระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตนและไม่อาจคิดเอาเองว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเรื่องใดเนื่องจากเหตุผลส่วนตัวเป็นเรื่องไม่ร้ายแรงที่ตนสามารถกระทำได้นอกจากนี้ข้อเท็จจริงยังได้ความว่า ก่อนแจ้งข้อกล่าวหา สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา มีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ถูกกล่าวหาขึ้นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นการให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามสมควรแล้ว และในการประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดยะลา เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สิน ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา ก็เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมสอบถามปัญหาข้อขัดข้องในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ใส่ใจที่จะแจ้งเหตุขัดข้องหรือสอบถามปัญหาใด ข้ออ้างของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่อาจรับฟังได้ ตามพฤติการณ์ที่ผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงหน้าที่สำคัญดังกล่าวแล้วยังคงเพิกเฉยไม่ดำเนินการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องบ่งชี้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน หรือไม่ เห็นว่า การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงตามคำร้องเป็นการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินครั้งแรกของผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่มีเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาจะปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สินเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อพิจารณาประกอบกับหลังจากที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาคดีนี้แล้ว ผู้ถูกกล่าวหา ก็ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง โดยรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดงมีหลักฐานสามารถตรวจสอบความถูกต้องหรือความ

มีอยู่จริงได้ ทั้งไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีทรัพย์สินหรือหนี้สินอื่นที่ไม่ได้ระบุในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือมีการเคลื่อนไหวของทรัพย์สินและหนี้สินผิดปกติ และตามทางไต่สวนพยานหลักฐานก็ได้ความเพียงว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์เพิกเฉยละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเท่านั้น โดยผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ให้การและเบิกความยืนยันมาโดยตลอดว่า สาเหตุหนึ่งที่ไม่ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนด เนื่องจากยังแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของบิดาไม่เรียบร้อย ซึ่งผู้ร้องก็มิได้นำสืบโต้แย้ง ประกอบกับในแบบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไม่มีคำอธิบายรายการทรัพย์สินที่เป็นทรัพย์สินมรดกซึ่งยังมิได้แบ่งปัน ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนจึงยังรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่เป็นความผิดตามคำร้อง

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงวินิจฉัยยกคำร้อง.

นายคมกฤษ เทียนทัต

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๕/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม ๔๘/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสาวมัสตური วาแมตี่ชา ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้คำร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง ขอให้พ้นจากตำแหน่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานจากการไต่สวนแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุตรของนายชาลี วาแมตixa มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวม ๓ คน คือ นางราสีมา วาแมตixa ผู้ถูกกล่าวหา และนางสาวฟิรเดาซ์ วาแมตixa นายชาลีได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มาก่อน แต่ต้องพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ตามสำเนามรณบัตรเอกสารหมายเลข ค.๕ หน้า ๖๒ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้งเอกสารหมายเลข ร.๖ หน้า ๒๖ และได้แถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามรายงานการประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง เอกสารหมายเลข ร.๖ หน้า ๒๗ ถึง ๓๔ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้บริหารท้องถิ่น มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามที่มีอยู่จริงต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ เมื่อครบกำหนดดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา ทราบว่ายังไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ให้ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นเอกสารดังกล่าวภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือ ตามหนังสือเอกสารหมายเลข ร.๗ หน้า ๓๕ และ ๓๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือโดยมีผู้รับแทนเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ตามใบตอบรับเอกสาร หมายเลข ร.๗ หน้า ๓๗ แต่ไม่ดำเนินการยื่นเอกสารภายในกำหนด วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหา เข้าร่วมประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖ ซึ่งมีผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา เข้าร่วมเพื่อให้โอกาสผู้เข้าร่วมประชุมสอบถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สิน แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้สอบถามข้อสงสัยใด ตามรายงานการประชุมนายก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเอกสารหมายเลข ร.๑๐ หน้า ๓๐๕ ถึง ๓๑๗ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๖ ผู้ร้อง

มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหาว่า จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง ตามหนังสือพร้อมหลักฐานการส่งเอกสารหมาย ร.๘ หน้า ๓๘ และ ๓๙ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหาตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเอกสารหมาย ร.๘ หน้า ๔๐ ถึง ๔๒ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหา มีหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตามหนังสือเอกสารหมาย ร.๙ หน้า ๔๓ ถึง ๔๕ ในวันเดียวกันกับผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ตามบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเอกสารหมาย ร.๙ หน้า ๔๖ ถึง ๓๐๓ วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ศาลจังหวัดยะลา มีคำสั่งตั้งนางราฮีมาเป็นผู้จัดการมรดกของนายซาลี ตามสำเนาคำสั่งศาลเอกสารหมาย ค.๕ หน้า ๕๙ และ ๖๐ เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินพิจารณาแล้วเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น เห็นควรเสนอเรื่องให้ผู้ร้องพิจารณา ตามเอกสารหมาย ร.๑๑ หน้า ๓๑๘ ถึง ๓๓๕ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ผู้ร้องพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบด้วยและเห็นควรเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑), ๑๖๗ ตามเอกสารหมาย ร.๑๒ หน้า ๓๓๖ ถึง ๓๔๑ จึงยื่นคำร้องเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๘ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ โดยมีได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ผู้ถูกกล่าวหาจึงต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันดังกล่าวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา

มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ผู้ถูกกล่าวหา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือไม่ เห็นว่า

ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่ง
ผู้บริหารท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.
๒๕๖๑ มาตรา ๔ และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน
คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา
๑๐๒ (๙) และมาตรา ๑๐๕ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภา
ท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ.
๒๕๖๑ ผู้ถูกกล่าวหาได้ปฏิเสธว่าตนไม่มีหน้าที่หรือไม่รู้ว่ามีหน้าที่ดังกล่าวและยังรับว่าเคยเข้าร่วม
ประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องมาร่วมประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้
ผู้เข้าร่วมประชุมสอบถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
แต่ผู้ถูกกล่าวหาฯ ยังไม่มีสงสัยจึงไม่ได้สอบถาม แสดงว่าผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ามีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง รวมทั้งทราบกำหนดเวลาที่ต้องยื่นดีแล้ว แต่ปรากฏว่า
ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่
กำหนด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องหรือขอขยายระยะเวลาแต่อย่างใด เมื่อผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ทราบว่า
ผู้ถูกกล่าวหาฯ ไม่ยื่นเอกสารดังกล่าวและให้ยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ เพื่อให้โอกาส
ผู้ถูกกล่าวหาปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง ผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือแล้วกลับเพิกเฉย ส่อเจตนาว่า
ผู้ถูกกล่าวหาไม่ใส่ใจต่อหน้าที่อันต้องปฏิบัติในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่า ผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งครั้งแรกแทนบิดาซึ่งถึงแก่ความตายกะทันหัน จึงไม่มี
ความรู้เกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และไม่ได้เตรียมการเกี่ยวกับรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินไว้ หลังจากผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งเกิดน้ำท่วมใหญ่ต้องช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ และต้อง

ดูแลแก้ไขปัญหา ไม่มีเวลาที่จะจัดทำบัญชีและยื่นต่อผู้ร้อง ในการประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องชี้แจงการยื่นบัญชีเพียงระยะเวลาสั้น ๆ ผู้ถูกกล่าวหาครอบครองทรัพย์สินของบิดา เป็นที่ดิน ๙ แปลง แหนบทองคำ และอาวุธปืน เข้าใจว่าต้องแบ่งปันทรัพย์มรดกก่อนแต่ยังตกลงกันระหว่าง ทายาทไม่ได้ ศาลจังหวัดยะลาเพิ่งมีคำสั่งตั้งผู้จัดการมรดกของบิดาเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาไม่ทราบว่าจะสามารถขอขยายระยะเวลาการยื่นบัญชีได้ และได้ยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นเพียงการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินล่าช้าขึ้นนั้น ก็ล้วนเป็นเหตุและภาระ ความรับผิดชอบส่วนตัวของผู้ถูกกล่าวหา ไม่อาจยกขึ้นอ้างเพื่อปิดหน้าที่ตามกฎหมายไปได้ จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายใน เวลาที่กฎหมายกำหนด

มีปัญหาต้องวินิจฉัยอีกประการว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนา ไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น หรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาเพิ่งได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเป็นครั้งแรก ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องยื่นแสดงในครั้งนี้จึงเป็น ทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนและขณะเข้ารับตำแหน่ง ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ดังกล่าวแต่อย่างใด กับได้ความว่าทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกกล่าวหาเมื่ออยู่ในขณะนั้นส่วนใหญ่เป็นที่ดิน โรงเรือน ยานพาหนะ เงินฝากธนาคาร เงินลงทุนในโรงงานและห้างหุ้นส่วนจำกัด และหนี้เงินกู้ธนาคาร ในชื่อผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่มีทะเบียนหรือหลักฐานเป็นหนังสือที่สามารถตรวจสอบ ถึงความมีอยู่ได้โดยง่าย จึงไม่มีมูลเหตุใดให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องปิดบังทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว กับเมื่อ นับแต่บิดาผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตายในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ทรัพย์มรดกของบิดาย่อม ตกทอดให้แก่ทายาทซึ่งรวมถึงผู้ถูกกล่าวหา และนับถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันที่ ผู้ถูกกล่าวหาแถลงนโยบายในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงและถือเป็นวันเข้ารับ ตำแหน่งที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ปรากฏว่าทายาทยังไม่อาจ

แบ่งทรัพย์สินมรดกได้ ผู้ถูกกล่าวหาจึงอยู่ในฐานะเจ้าของรวมในทรัพย์สินมรดกดังกล่าว และทรัพย์สินส่วนนี้ อยู่ในข่ายที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย แต่เนื่องจากมีความไม่ลงรอยกันระหว่างทนายทนายไม่อาจแบ่งทรัพย์สินมรดกได้และมีการยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกต่อศาล เป็นเหตุให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจว่าต้องรอแบ่งทรัพย์สินมรดกให้ชัดเจนเสียก่อนจึงไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนดเวลาตามกฎหมายและตามกำหนดในหนังสือของผู้ร้อง ประกอบกับ ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความรู้ที่ติดพันเร่งด่วนในการช่วยเหลือประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุน้ำท่วมใหญ่และต้องใช้เวลาหลายเดือนในการบำบัดฟื้นฟูภายหลังน้ำท่วมด้วย แม้เหตุผลทั้งสองส่วนนี้ไม่อาจนำไปใช้อ้างเพื่อไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนดตามที่วินิจฉัยมาแล้วได้ แต่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเจตนาถึงขนาดจะไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ดังจะเห็นต่อมาว่า ในระหว่างรอแบ่งทรัพย์สินมรดกและก่อนศาลมีคำสั่งตั้งผู้จัดการมรดก เมื่อผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา ก็ไปปรับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาไปตามเหตุผลดังกล่าว ทั้งยังเร่งรวบรวมทรัพย์สินและหนี้สินเท่าที่ทราบในขณะนั้นทั้งที่เป็นชื่อผู้ถูกกล่าวหาและที่เป็นมรดกของบิดา พร้อมจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบยื่นต่อผู้ร้องในวันเดียวกัน โดยมีรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบไว้อย่างชัดเจน ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีข้อโต้แย้งหรือข้อสงสัยอย่างใดถึงความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนจึงยังรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความรู้หรือสมควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ดังนี้ แม้จะฟังว่าผู้ถูกกล่าวหาตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่การกระทำจะเป็นความผิดตามคำร้องต้องมีเจตนาพิเศษที่ไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น เมื่อผู้ถูกกล่าวหาขาดเจตนาพิเศษเช่นนี้ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่มีความผิดตามคำร้อง

(อม.๕๐)

- ๓ -

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง.

นายยงยุทธ แสงรุ่งเรือง

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๕/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม๕๕๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสาวมัสตური วาเมตติชา ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ขอให้พ้นจากตำแหน่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานจากการไต่สวนประกอบสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยแถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามประกาศคณะกรรมการเลือกตั้งและรายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเอกสารหมายเลข ร.๖ ผู้ถูกกล่าวหาจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ทราบและให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ดำเนินการ ตามเอกสารหมายเลข ร.๗ ผู้ร้องเห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้วเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖ และชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พร้อมแนบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามหนังสือ อบต.ท่าธง ที่ ๐๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ เอกสารหมายเลข ร.๘ และ ร.๙

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้องหรือไม่ โดยปัญหานี้ต้องวินิจฉัยเป็นประการแรกเสียก่อนว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เห็นว่า ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน

และหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง เมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ หน้าดังกล่าวเป็นหลักการสำคัญที่มีวัตถุประสงค์มุ่งหมายที่จะ สร้างระบบตรวจสอบการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความรัดกุมและเกิดประสิทธิผลใน การตรวจสอบได้อย่างแท้จริง จึงกำหนดหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญต้อง ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยกำหนดการยื่นเป็นช่วงเวลาไว้ เริ่มแต่เข้ารับตำแหน่ง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ร้องได้มีข้อมูลในการตรวจสอบ บุคคลในตำแหน่งดังกล่าวตลอดระยะเวลาที่ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐและใช้อำนาจบริหาร กิจการของรัฐอยู่ว่ามีทรัพย์สินและหนี้สินเปลี่ยนแปลงผิดปกติหรือไม่ อันเป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานสำคัญที่ ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวทุกคนต้องรู้และตระหนักว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ผู้ถูกกล่าวหา มีอายุ ๔๐ ปีเศษ ประกอบธุรกิจส่วนตัวมาเป็นเวลานานจนมีทรัพย์สินหลายรายการ ถือว่าเป็นผู้มีวุฒิ ภาวะ ทั้งเคยมีบิดาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อมาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นย่อมน่าจะทราบดีว่าผู้บริหารท้องถิ่น มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง กับทั้งผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ทราบแล้วว่าผู้ถูกกล่าวหา ยังไม่ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ พร้อมกำหนดระยะเวลาให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกกล่าวหา ยังคงเพิกเฉย จนกระทั่งในวันรับทราบข้อ กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาจึงเพิ่งยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในวันดังกล่าว ถือได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจ เพิกเฉยต่อหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างเหตุที่ไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและ หนี้สินว่า อยู่ระหว่างดำเนินการแบ่งปันทรัพย์มรดกของบิดา จึงยังไม่ทราบว่าจะได้รับทรัพย์มรดกใดบ้าง

และไม่ทราบว่าจะสามารถขอขยายระยะเวลายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้นั้น ไม่เป็นข้ออ้างเพื่อไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดได้

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นหรือไม่ ในปัญหานี้ ผู้ร้องนำนายณพพร บุญโชติตระกูล ขณะเกิดเหตุปฏิบัติราชการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา ซึ่งได้รับมอบหมายให้ติดตามและตรวจสอบการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ในจังหวัดยะลา เข้าเบิกความเป็นพยานได้ความว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกกล่าวหาเพิกเฉย ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ายังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และให้ดำเนินการยื่นภายใน ๓๐ วัน เมื่อครบกำหนดผู้ถูกกล่าวหา ยังคงเพิกเฉย ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงว่าบิดาผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกกล่าวหาครอบครองทรัพย์สินมรดกไว้หลายรายการ แต่ยังจัดการมรดกไม่แล้วเสร็จ ทั้งมีความสับสนเกี่ยวกับจำนวนและมูลค่าที่ต้องชี้แจง เกรงว่าหากชี้แจงไปก่อนจะทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนของจำนวนทรัพย์สินและหนี้สิน พยานตรวจสอบแล้วมีความเห็นพ้องกับพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้ถูกกล่าวหา ย่อมทราบว่าตนมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เนื่องจากผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กับทั้งผู้ถูกกล่าวหาเข้าร่วมประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน นอกจากนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไม่เคยติดต่อสอบถาม ส่วนผู้ถูกกล่าวหาเบิกความเป็นพยานได้ความว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเจตนาที่จะไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน เนื่องจากเป็นการยื่นบัญชี

ทรัพย์สินและหนี้สินครั้งแรก ทรัพย์สินและหนี้สินยังไม่มีเปลี่ยนแปลง ผู้ถูกกล่าวหาบริหารการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงโดยสุจริต ไม่มีส่วนได้เสียในผลประโยชน์ ซึ่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดยะลาตรวจสอบงบการเงินและทำรายงานการเงินไว้แล้ว ภายหลังจากได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหารวบรวมเอกสารและข้อมูลที่มีอยู่ รีบจัดทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเท่าที่สามารถทำได้และยื่นต่อผู้ร้องทันที เห็นได้ว่า ข้อเท็จจริงจากทางไตสวนได้ความเพียงพอ ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

ที่ต่อมาผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและให้ดำเนินการยื่นบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนนั้น ผู้ถูกกล่าวหาเบิกความในส่วนนี้รับว่า ขาดความรู้ความเข้าใจมาตั้งแต่ต้น ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวอยู่ระหว่างการแบ่งปันทรัพย์มรดกของบิดา ซึ่งมีทรัพย์สินบางรายการเป็นมรดก และมีปัญหาต้องแก้ไขเนื่องจากน้ำท่วม โดยมีเอกสารหมาย ค.๑ ค.๔ และค.๕ แสดงถึงการที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการมรดกของนายชาลี วาแมตixa บิดา และภาวะน้ำท่วมจริง ที่ผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่เคยสอบถามในการประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การประชุมดังกล่าวมีขึ้นภายหลังระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ส่วนการไม่สอบถามในที่ประชุมดังกล่าวก็ดี หรือไม่ติดต่อสอบถามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลาที่ดี ก็ไม่อาจนำมาอนุมานข้อเท็จจริงให้เป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ เมื่อคำนึงถึงว่าผู้ถูกกล่าวหาเพิ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นตำแหน่งเป็นครั้งแรกต่อบิดาในลักษณะกะทันหัน จึงเป็นไปได้ที่จะไม่ได้เตรียมหรือมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ เมื่อพิจารณาบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกกล่าวหายื่นต่อผู้ร้อง นับว่าผู้ถูกกล่าวหา มีทรัพย์สินหลายรายการ ซึ่งล้วนแต่เป็นทรัพย์สินที่มีเอกสารหลักฐานแสดงถึงการมีอยู่ สามารถตรวจสอบได้โดยง่าย และยากแก่การปกปิด ส่วนทรัพย์ที่เป็นสังหาริมทรัพย์ผู้ถูกกล่าวหา ก็ได้แสดงไว้อย่างชัดเจนแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาไม่เคยเป็นข้าราชการหรือมี

ตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อน จึงไม่มีเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องปกปิดทรัพย์สิน เพราะการปกปิดน่าจะเกิดได้ใน ๒ กรณี คือ กรณีที่หนึ่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้นไม่ปรากฏพยานหลักฐานการมีอยู่ โดยเฉพาะพยานเอกสาร หรือกรณีที่สองมีเอกสารแสดงถึงความมีอยู่แต่ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นอยู่ในชื่อบุคคลอื่น ประกอบกับผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ก่อนที่ผู้ร้องจะยื่นคำร้องเป็นคดีนี้เป็นเวลานาน ซึ่งจากการตรวจสอบเชิงลึกของผู้ร้องก็ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา มีทรัพย์สินอื่นใด นอกจากที่ได้ยื่นบัญชีไว้อีก อันจะแสดงให้เห็นพฤติการณ์ที่เป็นการจงใจปิดการมีอยู่หรือได้มาจากข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนและเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยข้างต้น บ่งชี้ว่าผู้ถูกกล่าวหาย่อมทราบดีว่าไม่สามารถปกปิดทรัพย์สินและหนี้สินให้พ้นจากการตรวจสอบของผู้ร้องได้ กรณีจึงยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาย่อมไม่เป็นความผิดตามคำร้อง

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายเกรียงศักดิ์ วชิรเดขวงศ์